

III. Lưu ý đối với doanh nghiệp xuất khẩu

Việc đối phó với các vụ kiện chống bán phá giá không bao giờ là dễ dàng dù ở thị trường nào. Tuy nhiên, đối với những thị trường có các quy tắc mang tính "kiểm chế" hơn như thị trường EU, các doanh nghiệp xuất khẩu bị đơn sẽ có nhiều hơn những cơ hội để thoát ra hay ít nhất là giảm thiểu thiệt hại. Để làm được việc này, doanh nghiệp xuất khẩu cần lưu ý:

- Hiểu và tận dụng tất cả các cơ hội có thể để có được biên độ phá giá, biên độ thiệt hại thấp nhất;
- Vận động các nhóm lợi ích liên quan nhằm tạo ra làn sóng ủng hộ lớn nhất từ các nhóm này (người tiêu dùng, các nhà sản xuất sử dụng nguyên liệu đầu vào là sản phẩm bị kiện...) trong quá trình xem xét "Lợi ích Cộng đồng"
- Vận động các nước thành viên EU không có lợi ích liên quan hoặc có lợi ích phù hợp với

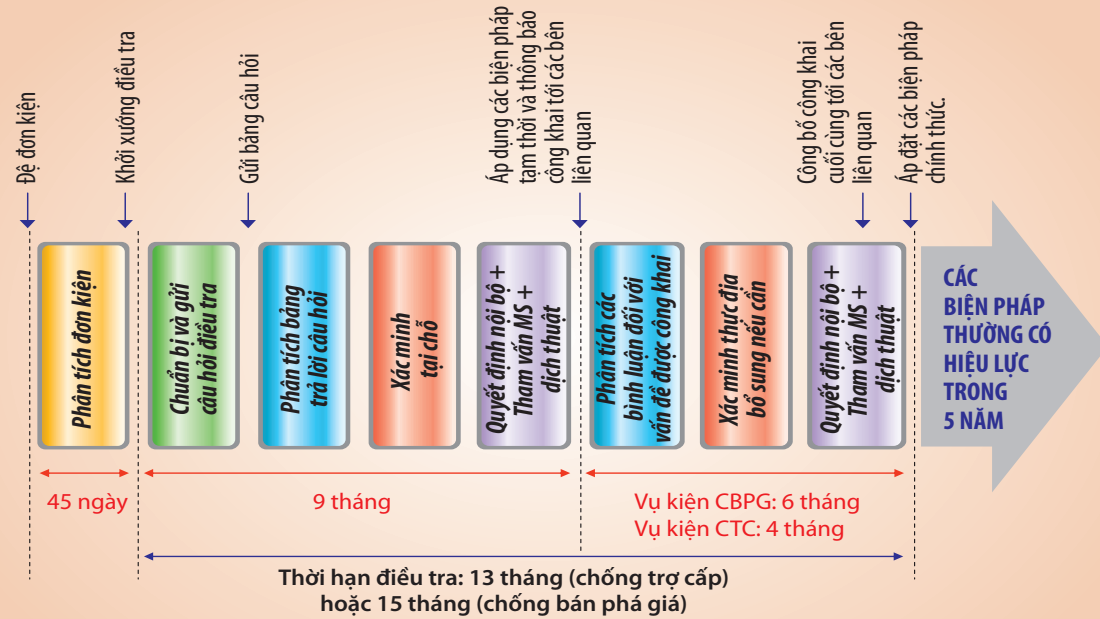
mình để có được sự ủng hộ của họ trong Ủy ban tư vấn và Hội đồng châu Âu nhằm phản đối việc áp thuế chống bán phá giá.

Trên thực tế, Việt Nam đã làm tương đối tốt việc vận động các nhóm lợi ích và các nước và đã hạn chế được phần nào thiệt hại trong vụ kiện chống bán phá giá giấy mũ da (đạt được mức thuế chống bán phá giá 10% trong khi Trung Quốc là 16% mặc dù biên độ phá giá của Việt Nam được xác định là cao hơn Trung Quốc; và thời hạn áp thuế ban đầu là 2 năm thay vì 5 năm như thông thường).

Trong hoàn cảnh kinh tế khó khăn như hiện nay, việc các thị trường xuất khẩu có xu hướng dựng lên các rào cản đối với hàng nhập khẩu, trong đó có các biện pháp chống bán phá giá, là một thực tế khó thay đổi. Và EU cũng sẽ không phải là ngoại lệ của xu hướng này. Do đó doanh nghiệp xuất khẩu cần đặc biệt lưu ý đến vấn đề này, phòng tránh nếu có thể và trường hợp vụ kiện xảy ra, cần tính đến các đặc trưng pháp lý trong vấn đề chống bán phá giá của EU, từ đó có biện pháp kháng kiện thích hợp, bảo vệ tốt nhất lợi ích của mình ở thị trường quan trọng này. ■

THÔNG TIN HỮU ÍCH

Các bước điều tra chống bán phá giá, chống trợ cấp ở EU

Chú ý: Quá trình điều tra **tự vệ** tương tự quá trình điều tra chống bán phá giá nhưng thời gian ngắn hơn, thường chỉ 9 hoặc 11 tháng, các thời hạn và các bước khó xác định hơn. Các biện pháp tự vệ thường có hiệu lực trong 3 hoặc 4 năm.

BẢN TIN

SỐ 13. THÁNG 07, NĂM 2009

www.chongbanphagia.vn

CÁC VỤ KIẾN

THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

- CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ
- CHỐNG TRỢ CẤP
- TỰ VỆ

THÔNG TIN, PHÂN TÍCH VÀ TƯ VẤN VỀ CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ, CHỐNG TRỢ CẤP VÀ TỰ VỆ Ở VIỆT NAM VÀ TRÊN THẾ GIỚI

ĐIỂM TIN

Thổ Nhĩ Kỳ khởi xướng điều tra chống lẩn tránh thuế chống bán phá giá đối với máy điều hòa Việt Nam

Ngày 25/07/2009, Cục Điều tra Trợ cấp và Bán phá giá Thổ Nhĩ Kỳ công bố trên Công báo nước này quyết định số 2009/26 về việc khởi xướng điều tra **chống lẩn tránh thuế** đối với sản phẩm **máy điều hòa** có xuất xứ từ **Việt Nam, Indonesia, Philippin, Pakistan và Ai Cập**.

Sản phẩm bị kiện chống lẩn tránh thuế là máy điều hòa không khí loại treo tường, hệ thống trong nhà và ngoài trời của máy này (wall types, split-system air-conditioning machines; their indoor and outdoor units), có mã HS là **8415.10; 8415.81; 8415.82; 8415.90**.

Giai đoạn điều tra của vụ kiện: từ **01/01/2005** đến **31/07/2009**. Trước đó, Thổ Nhĩ Kỳ đã áp thuế chống bán phá giá chính thức đối với máy điều hòa nhập khẩu từ Trung Quốc (**25%**) và Malaysia (**0% - 25%**).

Khóa đào tạo về các biện pháp phòng vệ thương mại - Hội đồng TRC

Trong 3 ngày từ 16 - 18 tháng 7 năm 2009, tại Đà Nẵng, Hội đồng tư vấn về chống bán phá giá, chống trợ cấp, tự vệ (Hội đồng TRC) VCCI, với sự hỗ trợ của GCF, đã tổ chức khóa đào tạo về: "**Pháp luật, kinh nghiệm và kỹ năng đối phó với các Vụ kiện Phòng vệ thương mại tại EU**". Giảng viên của khóa học là Chủ tịch Hội đồng TRC - TS

Đình Thị Mỹ Loan, nguyên Cục trưởng Cục quản lý cạnh tranh và Giáo sư Claudio Dordi - một chuyên gia giàu kinh nghiệm của EU về các vấn đề pháp luật thương mại quốc tế đặc biệt là chống bán phá giá, chống trợ cấp và tự vệ. Ngoài ra, tham gia thuyết trình còn có các chuyên gia đến từ các cơ quan nhà nước có liên quan, các luật sư, đại diện hiệp hội đã từng có kinh nghiệm đối phó với các vụ kiện thương mại quốc tế tại thị trường nước ngoài.

Tại khóa học, các học viên đã được nghe trình bày chi tiết cùng với các phân tích thực tiễn về điều tra chống bán phá giá, chống trợ cấp và tự vệ tại EU. Khóa học cũng là cơ hội trao đổi cởi mở giữa các hiệp hội, doanh nghiệp, luật sư đã từng tham gia các vụ kiện chống bán phá giá, chống trợ cấp đối với hàng hóa Việt Nam (vụ cá tra - basa, vụ tôm tại Hoa Kỳ, vụ giấy mũ da, xe đạp tại EU...).

Tài liệu giảng dạy của khóa học có thể tải miễn phí tại trang web: www.chongbanphagia.vn (mục Sự kiện).

Tổng hợp tin tức về chống bán phá giá, chống trợ cấp và biện pháp tự vệ trên thế giới tháng 7/2009

TT	Ngày tháng	Nước điều tra	Nước bị điều tra	Mặt hàng bị điều tra	Biện pháp
1	30/07/2009	Hoa Kỳ	Đài Loan, Trung Quốc	Ruy băng dệt (narrow woven ribbons)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá, chống trợ cấp.
2	29/07/2009	Canada	Hàn Quốc, Thụy Sĩ, Hoa Kỳ, Ấn Độ	Dây thép không gỉ (stainless steel wire)	Chấm dứt áp thuế chống bán phá giá, thuế đối kháng sau rà soát cuối kỳ
3	27/07/2009	Canada	Trung Quốc	Lò xo không bọc (Mattress innerspring units)	Kết luận sơ bộ khẳng định có phá giá
4	27/07/2009	Canada	EU	Đường tinh chế (Refined sugar)	Tái điều tra chống trợ cấp.
5	22/07/2009	Ấn Độ	Trung Quốc, Mehico	Kali Penixilin-G, Axit amin Penixilin (Penicillin-G Potassium, 6- Amino Penicillanic Acid)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá

TT	Ngày tháng	Nước điều tra	Nước bị điều tra	Mặt hàng bị điều tra	Biện pháp
6	21/07/2009	Argentina	Ấn Độ	Nối dờn (Displacement connectors)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá
7	21/07/2009	Braxin	Hoa Kỳ, Ấn Độ	Poli propilen (Polypropylene)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá
8	21/07/2009	Hoa Kỳ	Trung Quốc	Giá bếp (kitchen appliance shelving and racks)	Kết luận cuối cùng khẳng định có phá giá và trợ cấp
9	21/07/2009	Hoa Kỳ	Trung Quốc	Chăn điện (woven electric blankets)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá
10	21/07/2009	Argentina	Trung Quốc	Một số loại giày dép (footwear)	Quyết định áp thuế chống bán phá giá tạm thời có hiệu lực trong 4 tháng, mức thuế thấp nhất là 15.50 USD/đôi
11	20/07/2009	Hoa Kỳ	Trung Quốc	Dây trang trí (wire decking)	Kết luận sơ bộ khẳng định có thiệt hại do phá giá và trợ cấp
12	16/07/2009	Argentina	Braxin	Mực in (printing ink)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá
13	15/07/2009	Hoa Kỳ	Trung Quốc	Chải lông ngựa (Tow-behind lawn groomers)	Kết luận cuối cùng khẳng định có thiệt hại do bán phá giá và trợ cấp
14	15/07/2009	Canada	Mehico, Trung Quốc	Tấm gỗ (Wood slats)	Chấm dứt áp thuế chống bán phá giá sau rà soát cuối kỳ
15	10/07/2009	Argentina	Trung Quốc	Bật lửa (Manual lighters use in kitchens)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá
16	10/07/2009	Ấn Độ	Trung Quốc	Chất hóa học Coumarin (Coumarin)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá
17	10/07/2009	Hoa Kỳ	Trung Quốc	Dây thép bê tông (prestressed concrete steel wire strand)	Kết luận sơ bộ có thiệt hại do bán phá giá và trợ cấp
18	10/07/2009	Hoa Kỳ	Trung Quốc	Lưới thép (steel grating)	Kết luận sơ bộ có thiệt hại do bán phá giá và trợ cấp
19	09/07/2009	Argentina	Thái Lan	Máy điều hòa (air-conditioner)	Quyết định áp thuế chống bán phá giá chính thức, mức giá FOB tối thiểu là 526.44 USD
20	09/07/2009	Hoa Kỳ	Đài Loan, Trung Quốc	Ruy băng dệt (narrow woven ribbons)	Đề đơn yêu cầu điều tra chống bán phá giá, chống trợ cấp
21	08/07/2009	Argentina	Nam Phi, Hàn Quốc, Ukraina, Kazachstan	Sắt, thép dát mỏng lạnh (Plane iron and cold-laminate steel)	Tiếp tục áp thuế chống bán phá giá sau rà soát hàng năm.
22	07/07/2009	EU	Hoa Kỳ	Chất đốt diesel (biodiesel)	Quyết định áp thuế chống bán phá giá và thuế đối kháng chính thức.
23	06/07/2009	Canada	Ukraina	Tấm thép các bon, tấm thép hợp kim (Carbon Steel Plate and High Strength Low Alloy Steel Plate)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá
24	03/07/2009	Australia	Trung Quốc, Indonexia	Giấy vệ sinh (toilet paper)	Tái điều tra về thiệt hại do bán phá giá
25	03/07/2009	New Zealand	Hi Lạp	Đào đóng hộp (canned peaches)	Tiếp tục áp thuế chống bán phá nhưng chấm dứt áp thuế chống trợ cấp sau rà soát cuối kỳ

CHỦ ĐỀ

KIỆN CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ EU – LÀM THẾ NÀO ĐỂ GIẢM THIỂU THIẾT HẠI?

Là một liên minh thuế quan lớn, tập hợp nhiều quốc gia ở các trình độ phát triển khác nhau, với nhu cầu tiêu dùng đa dạng, EU hiện đang là một trong những thị trường xuất khẩu trọng điểm của Việt Nam. Vì vậy những động thái hay xu hướng bảo hộ, nếu có, ở thị trường này có thể là rào cản rất nguy hiểm đối với nhiều ngành xuất khẩu Việt Nam. Trong hoàn cảnh các nguy cơ kiện chống bán phá giá đang nổi lên ở nhiều thị trường, việc tìm hiểu những điểm cơ bản và đặc trưng của pháp luật cũng như thực tiễn kiện và áp dụng biện pháp chống bán phá giá ở EU có ý nghĩa thiết thực để các doanh nghiệp đang xuất khẩu hàng hóa sang thị trường này có thể có biện pháp phòng tránh và đối phó thích hợp, bảo vệ tốt nhất lợi ích của mình ở thị trường quan trọng này.

I. Giới thiệu chung

Là một thành viên của Tổ chức thương mại thế giới WTO, EU có nghĩa vụ thiết lập và duy trì một hệ thống pháp luật về kiện chống bán phá giá phù hợp với các quy định

của WTO về vấn đề này (tại Điều VI Hiệp định GATT và toàn bộ Hiệp định về chống bán phá giá – ADA). Vì vậy, doanh nghiệp sẽ thấy rằng quy trình kiện và áp dụng biện pháp chống bán phá giá ở EU cũng tương tự như thủ tục cơ bản của Hoa Kỳ, Canada và nhiều thị trường khác.

Cụ thể, một vụ kiện chống bán phá giá của EU là quá trình điều tra nhằm xác định có tồn tại các điều kiện để áp dụng biện pháp chống bán phá giá hay không, bao gồm (i) **điều tra về phá giá** (để xác định có hành vi bán phá giá không (biên độ phá giá từ 2% trở lên) và (ii) **điều tra về thiệt hại** (để xác định ngành sản xuất nội địa EU có phải chịu thiệt hại đáng kể hoặc đe dọa thiệt hại đáng kể hay không và có mối quan hệ nhân quả giữa việc bán phá giá với thiệt hại đó không).

Quá trình điều tra sẽ được tiến hành qua hai giai đoạn: **điều tra sơ bộ** và **điều tra cuối cùng** (giai đoạn giữa kết luận sơ bộ và kết luận cuối cùng, doanh nghiệp có thể bị áp dụng biện pháp tạm thời). Kết thúc giai đoạn điều tra,

các cơ quan thẩm quyền sẽ quyết định có áp dụng biện pháp chống bán phá giá hay không, nếu áp dụng thì ở mức độ nào. Hai biện pháp chống bán phá giá được phép áp dụng là **thuế chống bán phá giá** (thuế phần trăm, thuế cố định... - đây là biện pháp được sử dụng trong hầu hết các vụ kiện) và **cam kết giá** (cam kết bán hàng với một số lượng nhất định, theo một giá tối thiểu nhất định – ít được áp dụng). Biện pháp chống bán phá giá sẽ được áp dụng trong 5 năm (về nguyên tắc); hàng năm có thể rà soát để xác định lại mức thuế hoặc chấm dứt thuế.

II. Những nhân tố thuận lợi

So với pháp luật các nước khác về vấn đề này, các quy định của EU về chống bán phá giá được xem là khá “kiềm chế” trong việc điều tra và áp dụng biện pháp liên quan. Pháp luật EU có nhiều quy định khắt khe hơn về thủ tục điều tra và điều kiện áp thuế so với các yêu cầu của WTO và do đó cũng có tác dụng hạn chế số lượng các vụ điều tra và áp thuế. Cụ thể, ít nhất 3 nhóm quy định sau đây của EU được xem là nhân tố mang lại “tính kiềm chế” trong việc sử dụng công cụ chống bán phá giá này:

(i) Quy tắc thuế thấp hơn

Theo quy định của WTO, mức thuế chống bán phá giá không được cao hơn biên độ phá giá. Và trên thực tế, các nước thường áp dụng quy tắc mức thuế bằng biên độ phá giá xác định trong kết luận, vừa nhanh vừa có lợi cho ngành sản xuất nội địa của nước mình. Tuy nhiên, EU lại áp dụng **quy tắc thuế thấp hơn** (lesser duty), tức là áp dụng mức thuế thấp hơn biên độ phá giá nếu có căn cứ. Cụ thể, trong quá trình điều tra, Ủy ban châu Âu sẽ phải cung cấp xác định hai loại biên độ: **biên độ phá giá (chênh lệch giữa giá xuất khẩu sang EU và giá thông thường)**; và **biên độ thiệt hại (chênh lệch giữa giá xuất khẩu và giá của EU)**; mức thuế chống bán phá giá được xác định theo biên độ nào thấp hơn. Nếu biên độ phá giá thấp hơn biên độ thiệt hại thì áp dụng biên độ phá giá. Nếu biên độ thiệt hại thấp hơn biên độ phá giá thì áp dụng biên độ thiệt hại.

Quy định này rõ ràng có lợi hơn cho các nhà sản xuất xuất khẩu nước ngoài như Việt Nam bởi nó tạo thêm cơ hội giảm bớt gánh nặng thuế, nếu có.

(ii) Điều kiện về “lợi ích Cộng đồng”

Theo quy định của WTO (và được nhiều nước áp dụng), việc áp dụng biện pháp chống bán phá giá chỉ có thể thực hiện được nếu vụ điều tra đi đến kết luận có đủ **3 điều kiện** trong vụ việc, bao gồm (i) **có việc bán phá giá đáng kể (không thấp hơn 2%)**, (ii) **ngành sản xuất nội địa chịu thiệt hại đáng kể**; (iii) **có mối quan hệ nhân quả giữa việc bán phá giá và thiệt hại**. Với EU, các quy định không dừng lại ở các điều kiện tối thiểu này mà bổ sung thêm một điều kiện quan trọng **“lợi ích Cộng đồng”**. Nghĩa là nếu kết luận điều tra cho thấy cả 3 điều kiện trên đều thỏa mãn thì Ủy ban châu Âu cũng không được áp dụng biện pháp chống bán phá giá nếu việc áp dụng này mâu thuẫn với lợi ích Cộng đồng.

Lợi ích Cộng đồng lại là khái niệm tương đối mơ hồ, với nhiều nhóm lợi ích khác nhau. Vì vậy đây là cơ hội quan trọng để các nhà sản xuất, xuất khẩu nước ngoài như Việt Nam tận dụng để lôi kéo sự ủng hộ về phía mình để từ đó thoát khỏi vụ kiện hoàn toàn hoặc giảm bớt mức độ của biện pháp chống bán phá giá dự định áp dụng.

(iii) Các thủ tục “thuận lợi”

Các thời hạn khởi xướng điều tra và rà soát ngắn hơn

Thời hạn khởi xướng điều tra hay rà soát có ý nghĩa quan trọng đối với việc bắt đầu điều tra hoặc điều tra lại. Thời hạn này càng dài, ngành sản xuất nội địa EU (nguyên đơn) càng có nhiều cơ hội để thực hiện các điều chỉnh cần thiết trong đơn yêu cầu hoặc về tư cách khởi kiện để được chấp nhận. Vì vậy, quy định rút ngắn các thời hạn này là một cách gián tiếp để hạn chế số lượng các vụ điều tra ban đầu, điều tra rà soát. Do đó, đây được xem là một quy định có lợi cho các nhà sản xuất, xuất khẩu nước ngoài.

Nhiều cơ quan có thẩm quyền đối với quyết định áp thuế

Theo quy định của EU, sau khi Ủy ban châu Âu điều tra và có kết luận cuối cùng về hai vấn đề điều tra (phá giá và thiệt hại), Ủy ban tư vấn về chống bán phá giá của EU (với thành viên là các chuyên gia đại diện cho các nước thành viên) sẽ đưa ra ý kiến tư vấn (không có hiệu lực bắt buộc) về việc này. Kết thúc quá trình này, Ủy ban châu Âu sẽ trình Hội đồng châu Âu để xuất chính thức về việc có áp dụng hay không áp dụng biện pháp chống bán phá giá. Đề xuất này sẽ đương nhiên có hiệu lực nếu trong vòng một tháng không có phản đối của đa số thành viên Hội đồng châu Âu.

Trong khi đó EU là một liên minh không đồng nhất về lợi ích, thường bị phân hóa trong mỗi vụ việc do có những nước ủng hộ và không ủng hộ biện pháp chống bán phá giá. Vì vậy các doanh nghiệp xuất khẩu sẽ có nhiều cơ hội hơn để vận động, tác động đến các cơ quan khác nhau, các nước thành viên khác nhau để đạt được kết quả thuận lợi nhất cho mình trong từng trường hợp cụ thể.

Những quy định mang tính “kiềm chế” này của EU khiến tần suất cũng như mức độ khắt khe nghiêm trọng việc áp dụng công cụ chống bán phá giá tại thị trường này được giảm đi đáng kể. Và do đó các nhà sản xuất xuất khẩu nước ngoài cũng có nhiều hơn các cơ hội so với các vụ kiện chống bán phá giá tại các thị trường khác không có các quy định này,

Bảng: So sánh quy định của Hoa Kỳ và EU về thủ tục và điều kiện áp dụng biện pháp chống bán phá giá

Vấn đề	Hoa Kỳ	EU
Cơ quan có thẩm quyền điều tra	- Bộ Thương mại (DOC) điều tra về phá giá; - Ủy ban Thương mại quốc tế (ITC) điều tra về thiệt hại	Ủy ban châu Âu (điều tra về cả bán phá giá và thiệt hại)
Điều kiện áp dụng biện pháp chống bán phá giá	3 Điều kiện (i) có bán phá giá; (ii) có thiệt hại đáng kể cho ngành sản xuất nội địa Hoa Kỳ; (iii) có mối quan hệ nhân quả	4 Điều kiện (i) có bán phá giá; (ii) có thiệt hại đáng kể cho ngành sản xuất nội địa Hoa Kỳ; (iii) có mối quan hệ nhân quả (iv) việc áp dụng phù hợp với lợi ích cộng đồng
Quyết định áp thuế	Tự động (nếu có đủ 3 điều kiện)	Không tự động (dù có đủ 4 điều kiện) Hội đồng châu Âu có thể phủ quyết để xuất áp dụng biện pháp chống bán phá giá của Ủy ban châu Âu
Cơ chế áp dụng thuế	Thuế hối tố (mức thuế trong quyết định áp thuế chỉ là tạm thời, hết mỗi năm sẽ rà soát lại để xác định mức thuế chính thức của năm liền trước rà soát)	Thuế áp dụng cho thời gian tương lai (mức thuế trong quyết định áp thuế là chính thức, chỉ thay đổi nếu có rà soát hàng năm cho thời gian sau rà soát)

